

Parsha Insights- Noach

Noach's Failed Greatness

At the end of Parshas Bereishis, the Chumash says that G-d regretted having made man, which Ohr Hachaim explains as meaning that G-d no longer desired that His attribute of mercy modify His attribute of justice¹

Evil, explains the Beis HaLevi, can reach a point when it is no longer a means to an end but rather an end in and of itself. The harlot plies her trade to earn money. There is nothing wrong with the ends – making a living. It is the means that is wrong. The harlot despises herself for the acts in which she engages, on the means she feels she has to use. Woe betides a harlot who loses that sensitivity to the depravity of the act itself, as she will no longer have any core, and there will be nothing to work with anymore. Teshuva for such a person becomes an almost impossible task.

This is what happened in Noach's time. Man no longer sinned as a means; the sin had become the end in and of itself². In this state, says HaEmek Davar, people spent all their time working on how to be evil,³ רק רע כל היום. They created an entire legal fabric to ensure that their actions were 'strictly legal'⁴. So pervasive was this

¹ (ו) וינחם ה' כי עשה את האדם בארץ ויתעצב אל לבו: (ז) ויאמר ה' אמחה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף השמים כי נחמתי כי עשיתם: (יג) ויאמר אלקים לנח קץ כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ חמס מפניהם והנני משחיתם את הארץ: (יז) ואני הנני מביא את המבול מים על הארץ לשחת כל בשר אשר בו רוח חיים מתחת השמים כל אשר בארץ יגוע: אור החיים ו ה: וינחם ה' פירוש בחינת הרחמים תחפוץ שלא תהיה הבריאה כדי שלא להפך המדה ולא מפני זה תשולל הבריאה:

ובהמשך כתוב: (ח: א) ויזכר אלקים את נח ואת כל החיה ואת כל הבהמה אשר אתו בתבה ויעבר אלקים רוח על הארץ וישכו המים: ושם כתב רש"י: ויזכור אלקים - זה השם מדת הדין הוא ונהפכה למדת רחמים ע"י תפלת הצדיקים ורשעתן של רשעים הופכת מדת רחמים למדת הדין שנאמר (בראשית ו) וירא ה' כי רבה רעת האדם וגו' ויאמר ה' אמחה והוא שם מדת רחמים:

² בית הלוי ו ה: ... בגמרא מס' ע"ז (דף י"ז) אמרו שם כל זונה שנשכרת לסוף היא שוכרת שנאמר (יחזקאל טו) ובתתך אתנן ואתנן לא נתן לך... וגם הזונה בעצמה... ותאמר כי הוא דבר משוקץ ומתועב רק כל כוונתה בזה הוא הרווחת ממון לפרנסתה... והלא השתדלות והשגת הפרנסה והממון בעצמו אינו דבר רע כי כן הוא מנהגו של עולם אם יהיה בהשתדלות באופנים ומומצעים הנאותים רק היא בחרה באופן בזוי כזה, אבל עיקר תכליתה בזה הוא לדבר הראוי לאנשים להשתדל בו.

... אבל אח"כ כשנתרגלה בהעבירה אזי העבירה מטמטם הלב ונעשית קשורה בו ככלב עד שלבסוף עצם של מעשה העבירה זו הוא לה לתכלית המבוקש לה. ועוד אדרבה תפוד גם כל ממונה רק למען תשיג את התיעוב שבעצמה היתה מואסת בו מקודם... וכן הוא דרכו של היצה"ר בכל החטאים, ... והנה כל זמן שהאדם לא נתקשר לעצם החטא רק כוונתו לתכלית אחר אזי בנקל לו לשוב בתשובה כשיתבונן מעט ויראה בעיניו כי שקר בימינו וכל מה שחשב להשיג בעבירה לא ישיגו ולא יצמח לו שום טובה תכליתית מהחטאים רק הרה עמל וילד שקר, ישוב ממעשיו הקודמים. ועוד כי כל עוד שהשכל בעצם אינו מקולקל מצד עצמו והוא מכיר ברע... ואינו אומר לרע טוב, ואז יתכן לו שישוב בתשובה ולהגביר שכלו על החומר ושכלו יעוררו לשוב. אבל אח"כ שהרע בעצם הוא תכליתו והענין המבוקש לו הרי כבר נתקלקל שכלו בעצם ואומר לרע טוב הרי אין לו בעצמו מי שיעוררו לשוב וע"כ הוא רחוק מתשובה.

³ העמק דבר ו ה: רק רע כל היום. ידוע דרע הוא בין אדם לחבירו. העיד הכתוב אין שהאדם אבד כ"כ דעת אנושי עד שכל מחשבותיהם ה"י איך להרע לאחרים. וממילא היו גרועים גם מחיות באשר אין בהם דעת כ"כ להזיק כמו אדם. וגם בחיה אין המדה באה ע"י קלקול אלא בטבעה הוא לטרוף כדי צרכו משא"כ אדם שהגיע לידי כך. הוא מצד השחתת הטבע ונעשה בהרגל כמו טבע השני להזיק כל האפשר. וע"ע מש"כ בס' ויקרא כ"ה מ"ז ולהלן פ' נח שביארנו דהשחתת הדעת בתאוה מביא אח"כ דם להיות רק רע בין אדם לחבירו:

⁴ R Scheinbaum, Peninim on the Torah, vol 5, pg 9: The Oshrover Rebbe explains that they derived no material benefit from the fruits of their theft. Their thievery always remains within the parameters of legitimacy, since they stole less than the value of a prutah, a coin designated as the minimum standard for theft. They stole for the specific purpose of stealing,

momentum that the very moral fabric of nature itself began to break down,¹ כי השחית כל בשר. This is where hope of Teshuva was lost.

In this environment, Noach became potentially the greatest man ever to live on earth². In fact HaSh-m initially planted Moshe Rabeinu's neshama into Noach³ (Noach's name comes from the word Menucha, for just as the Shabbos menucha provides a unification of all the fragmented elements of the world, so to was Noach's potential⁴.)

Although he stood passively by his Ark for 120 years, rebuking the generation, Noach never went out on an active campaign to change the world. He thought himself not strong enough to influence those around him without being influenced himself⁵. Nor did he believe in himself sufficiently; he was מקטני אמנה in his ability to effect changes in others⁶. Therefore, although Noach had originally been very active in engaging and improving society⁷, he later separated himself from them, living the life of a scholarly recluse. To protect himself, Noach decided he had to go all the way in his isolated spirituality, becoming a truly righteous man⁸.

but they were careful to stay within the boundaries of the laws. Indeed, they performed every form of abominable activity, but they found a heter, permission of their behavior. [In fact, they] defined their iniquity as culture and enlightenment. ... One who steals less than the value of a prutah indicates that he sins only for one purpose- to challenge HaSh-m! This is the pasuk's interpretation, "And the earth was corrupted before Hash-m." Only "before Hash-m", Who knows what is in the recesses of everyone's mind was it considered corruption. Their corruption was defined by the senseless stealing, rather than the Halachic limitations. It was this form of immorality that sealed their fate.

¹בית הלוי ו ה: פרשת נח וירא אלקים את הארץ והנה נשחתה כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ. אמרו במס' סנהדרין (דף ק"ח) מלמד שהרביעו בהמה על חיה וחיה על בהמה וכולם על אדם ואדם על כולם, ובמדרש רבה פרשת בראשית (כח ח) אמר דכלם קלקלו מעשיהם הכלב הולך אצל זאב והתנגול אל הטווס הה"ד כי השחית כל בשר את דרכו. ... [ופירושו הדבר הוא ש]אפי' אם חוטא בצינעא בינו לבין עצמו מ"מ ע"י המשכו אחר איזו תאוה הוא מגביר כחה של התאוה הלזו עד שמשריש זה בטבע של כל הברואים ובהעולם להיות טבעם נמשך לזה יותר ממה שהיה מקודם, כי כן יסד מלכו של עולם בהטביעו טבע לכל בריותיו להיות טבעם נשתנה ונמשך אחר מעשה האדם והרגלו, ... וכן היה בדרך המבול שהגבירו כל כך התאוה להזדקק לשאינם מינם עד שנעשה כן בטבע ונתחדשה זאת הטבע גם להבהמה לעשות כן. וזהו שאמר הכתוב וירא אלקים את הארץ והנה נשחתה כי טבע הארץ בעצם נשחת עד כי השחית כל בשר את דרכו גם הבהמה. ע"ש שהארץ מאד

²ו ט (ריש הפרשה): אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדרתיו את האלקים התהלך נח² מדרגת האדם: בשעה אשר השחתת האדם כבר הגיעה לקצה האחרון ... בה בשעה נמצא גם אדם אחד אשר רוח הזמן לא בעתתו וגו' בראשית ו (ח) ונח מצא חן בעיני ה': (ט) אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדרתיו את האלקים התהלך נח: (כב) ויעש נח ככל אשר צוה אתו אלקים כן עשה:

³הקב"ה שתל למשה בימי נח ולא אצלה, לכך בפעם הראשון נקרא איש צדיק ואח"כ איש אדמה

⁴זוהר, עא

⁵בראשית ו ט: את האלוקים התהלך נח - שפתי חכמים (ד) על רש"י שם

⁶Kedushas Levi who asks, like the Shem MiShmuel, how could Noach be a Tzadik and be Mikatnei Emunah if he was a Tzadik. Do we not say, Tzadik BeEmunaso Yichyeh?

⁷מדרש תנחומא בראשית יא: קודם שנולד נח... היו זורעים חטים וקוצרים קוצים ודרדרים, כיון שנולד נח חזר העולם לישבו... נולד נח התקין להם כלי מחרישה וכלי מלאכה

⁸מדרגת האדם תקופות העולם ב (בחכמת המצפון דף ק - קכב): בשעה כזו אי אפשר לבחור לא בצוננין ולא בפושרין אלא בחמין. כי אם לא ישתדל להשיג את המדרגה היותר גבוהה ההבל העולמי בהכרח ימשכהו מטה מטה

This seems like a reasonable position, for we are not allowed to engage in caring for others if in the process we will be undermining our own spirituality.

But Noah's approach fails. He starts out as an איש צדיק and, after all his glorious separation, meditating and praying to G-d, he ends as an איש אדמה.¹

Noah made a common mistake, thinking that although we are required to give spiritually to others; that this is in tension with our own growth.

Indeed, had he been around, he could have pointed to the price Avraham Avinu paid for his outreach work to the world. Avraham did not reach the mystical heights of many of his ancestors, of Chanoch, Shem and Eiver². Instead he engaged in in Chesed, both physical and spiritual. It is a messy business and time consuming to run out, wash the dust off the feet of your guests, and prepare meals for them³.

Yet, it was just this that led to Avraham becoming the Father of our people. Just when he seemed to be giving up the most from the Noah perspective, he was actually achieving his greatest heights. As the Chasam Sofer put it, Avraham saw that G-d did not need another Malach in the world.⁴ And he consciously learned from Noah that Noah's was not the way⁵. To quote the Chovos Halevavos:

... And even if a person were to be close to the angels ...this is not as worthy as the merits of one who shows his fellow man the good and right way, and who sets the evil on a straight path in serving G-d; for such a person's merits will be multiplied because of the merits of those he helped, increasing as they accumulate merits over time⁶.

The Tanchuma puts it even more strongly:

¹ ט כ: ויחל נח איש האדמה ויטע כרם
² שו"ת חתם סופר הקדמתו לשו"ת יורה דעה הנקראת פתוחי חותם: כי באמת גם לפניו היה היו יחידי סגולה אשר ידעו את ה' ודעת דרכיו יחפצו ובאהבתו ישגו תמיד. מי לנו גדול מחנוך אשר מעוצם תשוקתו ודביקותו בה', נתפרדה החבילה חברת ארבע היסודות, חדל מלהיות אדם ונתעלה להיות כאחד מצבא מרום העומדים את פני המלך לשרתו: [ואיננו כי לקח אותו אלקים] ולא מצינו באברהם אע"ה שנודרך עפוריותו כל כך
³ חתם סופר שם: אך לא מצד פחיתות וחסרון נפשו לא הגיע אל המעלה הזו, לא, כי אם אע"ה היה עושה כאשר עשה חנוך להתבודד עצמו מחברת בני אדם התעלה גם הוא להיות ממלאכי א-ל.

⁴ חתם סופר שם: ולמה זה חיבה יתירה נודעת לאברהם אע"ה משאר אבות העולם שקרא אותו המקום בשם אוהבו? בירור ענין זה נודע לנו ממאמר השי"ת [בראשית י"ח]: כי ידעתי למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמו דרך ה' וגו' [ידעתי פי' רש"י לשון חבה]. הורה בזה כי נפלאה אהבת ה' לאברהם אע"ה על שלימד דעת את העם וקירבם לעבודתו, והיא שעמדה לו יותר מכל מעשה הטוב וזכות הנפש אשר היה לו לעצמו, ... ואשר לא עשה כן, הוא כי התבונן בחכמתו כי לא באלה חפץ ה' שישלים האדם את נפשו לבד. ואת אנשי דורו ישאיר אחריו תרבות אנשים חטאים ומכעיסי ה', כמקרה אשר קרה לדורו של חנוך ודור המבול, הנסיון הזה לימד אותו כי טוב לאדם למעט בהשלמת נפשו, למען רבות כבוד ה' למעט את מורדיו ולהרבות עבדיו ויודעיו. כי מה יתן ומה יוסיף האדם אם יוסיף מלאך אחד על אלפי רבבות מלאכי מעלה, הלא ה' בורא וממציא כהנה וכהנה חדשים ובקרים. ואם כה יעשו יחיד סגולה בכל דור ודור, ימצא אחד מני אלף קדש לה' ורוב העולם מקולקל. הארץ תשם מרעת יושביה וחפץ הבריאה תשאר מעל... והאוחז במדה זו מראה אהבתו אל ה' ביתר שאת וביתר עז, כי מדרך אוהב את המלך להתאמץ ולהשתדל בכל האפשר להכניס בני אדם תחת עול מלכותו. ולהרבות לו עבדים כיד המלך, ויען כי זכה אע"ה למדה זו טרם ציוה ה' עליה. רק משכלו ומדעתו עמד בראש כל חוצות, בנה מזבחות וקרא בשם ה'. העמיד תלמידים הרבה, את הנפש אשר עשה בחרו, לכן לו יאות להקרא אוהבו של המלך ית"ש, זרע אברהם אוהבי, וכגמול נפשו השיב לו ה' וחלף אהבתו אל ה' היה אהבת ה' אליו, וזהו שהודיענו ית"ש באמרו כי ידעתי [אהבתיו] למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמו דרך ה'."

⁵ חתם סופר, שם: ואשר לא עשה כן, הוא כי התבונן בחכמתו כי לא באלה חפץ ה' שישלים האדם את נפשו לבד. ואת אנשי דורו ישאיר אחריו תרבות אנשים חטאים ומכעיסי ה', כמקרה אשר קרה לדורו של חנוך ודור המבול, הנסיון הזה לימד אותו כי טוב לאדם למעט בהשלמת נפשו, למען רבות כבוד ה' למעט את מורדיו המבול, ולהרבות עבדיו ויודעיו.

⁶ רבינו בחיי, חובות הלבבות (שער אהבת השם): ואילו היה קרוב למלאכים במדותיהם הטובות, ומנהגייהם המשובחים והשתדלותם בעבודת הבורא ואהבתם הזכה בו אינם כזכויות מי שמורה בני אדם אל הדרך הטובה ומיישר הרשעים אל עבודת הבורא שזכויותיו נכפלות בעבור זכויותיהם בכל הימים ובכל הזמנים."

*One who ... says, "Why should I bother with the community ... Just let me live my life in peace" – destroys the world!*¹

The Sages also contrast Noach to Moshe Rabbeinu. Noach started out as an איש צדיק and ended an איש שדה. Moshe, on the other hand, started out as an איש מצרי and ended an איש אלוקים. The difference, says the Meshech Chochma was the same as our theme. Moshe Rabbeinu gets brought up in a totally assimilated environment – an Egyptian man. But his deep caring for his fellow Jew, risking his life to kill an Egyptian tormentor, turned him into a holy man².

This is nothing but counter-intuitive. Is there no boundary in helping others to protect oneself from their negative influence? However, even by that standard, Noach fails. Perhaps there are situations where we cannot help someone, but we should always feel their pain. Noach fails this test as well. We do not see him pleading with G-d to save the world for the sake of the few Tzadikim as Avraham Avinu desperately appealed on behalf of Sodom and its co-cities, and as Moshe Rabbeinu later did on behalf of the Jewish people³. Noach cried after he exited the Teivah and saw the destruction of the world. By then it was too late⁴.

Noach's starting point should have been, 'I have to do something. I must reach out. And if I am not strong enough, I must work on myself until I am strong enough. And I must work on myself fast. There is no time.' The first question anyone should ask himself upon seeing someone else in need is, 'What can I do?' (and not merely, 'What can be done?') There is not always a good answer to this. However, someone who doesn't instinctively reach out has yet to internalize the spiritual pain of the other, and because the other is far from G-d, he has not internalized G-d's pain either.

HaSh-m, realizing that Noach was lacking a mature sense of giving, gave him a fabulous opportunity to correct this. For a year, in the purifying atmosphere of the

¹ ואיש תרומות יהרסנו – במשלי (כט ד) מלך במשפט יעמיד ארץ¹
ועל סיפא דפוסק (ואיש תרומות יהרסנה) כתב התנחומא (משפטים ב): אם משים אדם כתרומה הזו שמושלת
הרי זה מחריב – שלום עליך נפשי ... מה לי לשמוע בקולם? ... בזויות הבית ואומר: מה לי בטורח הציבור?
העולם.
וכן אמר החפץ חיים זצ"ל: האומר די לי במה שאני עצמי יהודי והולך בדרכי אבותנו, טועה בעצם ההענין
(מובא בספר צדקתם עומדת לעד דף 9)

² משך חכמה פרשת נח (בראשית ט כ – דף ט) ד"ה איש האדמה: במדרש פרשה לו אמר ר' ברכיה חביב משה
מנח נח משנקרא איש צדיק נקרא איש האדמה משה משנקרא איש מצרי נקרא איש אלקים הענין דיש שני
דרכים בעבודת השי"ת. דרך אחד מי שמייחד עצמו לעבודתו יתברך ומתבודד ויש מי שעוסק בצרכי צבור
ומבטל עצמו בשביל הכלל ומפקיר נפשו עבורם א"כ צ"ל לפי המושג (היינו לפי המבט הראשון) שזה
שמתבודד יעלה מעלה מעלה וזה ירד מדריגתו ... ובכ"ז מצאנו שנה התבודד ולא הוכיח את בני דורו לכן
אמרו עליו שאף הוא היה ראוי לכלייה ורק מתבודד לעצמו היה בכ"ז אחר שנקרא איש צדיק ירד ממדרגתו
ונקרא איש האדמה ומשה נקרא איש מצרי שהוכרח לגלות, שזה מורה פחיתות הנפש, מ"מ הואיל ומסר עצמו
על ישראל בהריגת מצרי נקרא איש אלוקים, שהגיע לתכלית השלמות מה שיוכל האדם להשיג וגו'

³ זהר ח"א סז: בא וראה מה בין משה לבין אחרים, משה, כשאמר לו הקדוש ב"ה "ועתה הניחה לי וגו' ואעשה
אותך לגוי גדול" (שמות לב, י) אמר משה, וכי בשביל טובתי הפרטית אעזוב דינים של ישראל? "ויחל משה
וגו", נח, מכיון שאמר לו הקדוש ב"ה שיציל אותו בתיבה, לא ביקש רחמים על העולם ונאבדו. שם סז

⁴ כשיצא מן התיבה וראה את העולם חרב, התחיל לבכות לפניו ואמר, רבונו של עולם, אתה נקרא רחום, היה
לך לרחם על בריותיך, השיבו הקדוש ב"ה, רועה שוטה, עכשיו אתה אומר זאת? למה לא אמרת זאת בשעה
שאמרתי לך "כי אותך ראיתי צדיק לפני" וגו' [אמר הקב"ה: "אמרתי לך זאת בכדי שתבקש רחמים על העולם,
ואתה מכיון ששמעת שתנצל בהתיבה התעלמת מלבקש רחמים, ועכשיו אתה פותח פיך לדבר לפני?" כיון
שראה נח כן, התחיל להקריב קרבנות. זהר ח"א רנד

תִּיבָה¹, Noach worked only on his חסד². The Gemora Sanhedrin describes how Noach had to feed each animal an exact amount of food of a particular type, according to a specific schedule for each one³. Moreover, Noach was required to give all this food exclusively from his own possessions⁴. What Noach was really doing was reconstructing a whole world. Indeed, the Ark was built to resemble the world⁵, and Noach had invested a whole lifetime, 120 years, in building it.

The מבוֹל was like the primordial waters coming to cover the earth and purify it once more⁶, just as a mikvah of water purifies the one immersing in it. The ark was the dry land, the place where man can serve his maker. It was made clear to Noach that the world depended on his chesed, on his walking in G-d's ways. Otherwise the world had no purpose. This was brought home to him when, by being slightly off in his schedule for the lion, the lion whacked him with his tail⁷. At that point, Noach's life and the future of the world were literally in danger.

Yet in the end, Noach didn't get it. The moment he left the Ark he erred in just this area of his Tikun. He planted a vineyard, taking care of his own needs first. The verse says:

ט כ : ויחל נח איש האדמה ויטע כרם

¹קנינים תעשה את התיבה (בראשית ו' יד) אמר רבי יצחק מה הקן הזה מטהר את המצורע, אף (אתה) תיבתך מטהרתך. (בר"ר כח, ט)

התבה: (יד) עשה לך תבת עצי גפר קנים תעשה את התבה וכפרת אתה מבית ומחוץ בכפר: (טו) וזה אשר תעשה אתה שלש מאות אמה ארך התבה חמשים אמה רחבה ושלשים אמה קומתה: (טז) צהר תעשה לתבה ואל אמה תכלנה מלמעלה ופתח התבה בצדה תשים תחתים שנים ושלשים תעשה:

²שתולים בבית ה' בחצרות אלוקינו יפריחו... זה נח, ששתלו הקב"ה בתיבה. (בר"ר כו,ב) (לא תיבת הגנה גרידא, אלא "בית ה'" - בית אולפן לתורת חסד. "נ"ל שזה"ע"פ הך באליהו)

³ לב אליהו: וכן במדרש שו"ט תהילים ל"ז: כאשר (אברהם אמר) למלכי-צדק (שם בן-נח) כיצד יצאתם מהתיבה? אמר לו, בצדקה שהיינו עושים. אמר לו אברהם וכי מה צדקה היה לכם לעשות, וכי עניינים היו שם, והרי לא הייתם שם אלא נח ובניו, ועל מה הייתם עושים את הצדקה? אמר לו, על החיה והבהמה והעוף. לא היינו ישנים כל הלילה, אלא היינו לפני זה ולפני זה. פעם אחת איחרנו עצמינו ויצא אבי משובר. מדרש תנחומא נח ט כל אותם שנים עשר חדש, לא טעם טעם שינה לא נח ולא בניו, שהיו זקוקים לזון את הבהמה ואת החיה ואת העופות, יש בהמה אוכלת לשתי שעות בלילה ויש אוכלת לשלש שעות מדרש שו"ט צא, ח: כל שנים עשר חדש היה נח מדייש על הנחשים ועל העקרבים ולא היו מזיקים אותו יצא העכבר מן הנקב, והלך לו אל נח ואמר לו, עשה עמי צדקה ותפור לחיי שקרע לי החתול אויבי, הביא לו שער מזנב החזיר ותפור לו סנהדרין קח: הזיקית הזאת לא ידע נח מה מאכלה, פעם אחת ישב ופלה רימונים, נפל תולעת משם ואכלה, מכאן ואלך היה אוגד קוצים וכשהתליעו היתה אוכלת

⁴כלי יקר מדכתיב (בראשית ו כא): קח לך – משמע משלך

⁵מהר"ל, גור אריה, פר' נח, ד"ה יש אומרים חלון: התיבה ... היתה דומה לכלל בעולם. ולפיכך היה לה ⁶תחתונים, שניים, ושלישים, כמו ששיש לכלל עולם שלושה עולמות ... וכדי שלא יהיה חסר מאור קבע בה אבנים דומים לשמש ולירח ולכוכבי השמים

⁶Similarly, Daas Zekeinim MiBaalei HaTosfos point out that in the pasuk

ז א: ויזכר אלוקים את נח ואת כל החיה ואת כל הבהמה אשר אתו בתבה ויעבר אלוקים רוח על הארץ וישכו המים

מרחפת על which was רוח אלוקים that is being talked about here is the same רוח אלוקים that the המים at the beginning of Bereishis. פני המים

⁷אותה שעה אמר אברהם, מה אלו, אילולא צדקה שעשו עם בהמה חיה ועוף, לא היו יוצאים משם, ובשביל שאיחר עצמו, קיבל שכר ונשבר- אני אם אעשה עם בני אדם, על אחת כמה וכמה. באותה שעה, נטע 'אש"ל' בבאר שבע- אכילה, שתיה, לינה". (מדרש שו"ט תהילים ל"ז)

Rashi tells us that ויחל means that he went out of his *Kedusha* and made himself more secular¹. The next verse testifies to this. It says:

ט כא: וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה

The Maharal in the Gur Aryeh says that ויתגל means that Noach put himself into exile. Exile and revealing oneself (ויגלה) come from the same root. Exile is a loss of touch with one's deeper spiritual self, a move towards relating to the surface, to that part of oneself which is revealed.

Noach failed to actualize his deeper potential, even though by our standards he remained a great man². The thought is a frightening one, – that a man who saw his every action as a fulfillment of the word of G-d³ could get it so wrong⁴. The world had to move on to Avraham Avinu, for a third beginning, after Adam HaRishon and Noach. Hence each one of the first three parshios of Bereishis deals with one of these beginnings⁵.

¹Some of the commentators, however, translate ויחל as 'started' i.e. Noach was the first to plant a whole vineyard as opposed to individual vines. (Ramban, Ibn Ezra)

²And hence there are other, less negative interpretations of the verses which were brought above. For example, Ish HaAdama can mean simply that he was skillful in the art of working the earth (Ibn Ezra), or someone who is concentrated on cultivation rather than urban development (Ramban). See also the note above on the word VaYachel.

³"אני פי מלך שמור וגו'" (קהלת ת, ב) - כיוון שיבשה הארץ כו', אמרו לו בניו לנת, נצא לנו, אמר להם נת, חס ושלום, ברשותו של הקב"ה נכנסנו, וברשותו של הקב"ה נצא. כיוון ששמע הקב"ה כך, מיד נתן להם רשות". (תנחומא ח, טז: ועי' גם בר"ר לד, ט) (וכמו שכתוב בהמשך (בראשית ח יג: ויסר נח את מכסה התיבה וירא והנה חרבו פני האדמה ... וידבר אלוקים אל נח לאמר צא מן התיבה וגו' .)

⁴Astonishingly, the Teivah was nearly used by Haman to hang Mordechai and it was only the Zechus of Avraham Avinu which saved us: "... והיה המן מבקש קורה של חמישים אמה ולא מצאה, אלא קורה שהיתה בביתו. שהיה בנו פרשנדתא, הגמון בקרדוניה, ונטל נסר אחד מתיבתו של נח כו'". (ילקוט"ש בשלח רנ"ו)

"כתיב: 'יעשו עץ גבוה חמישים אמה (... ויתלו את מרדכי עליו) והקב"ה צוות, לא יהיה קלווסן (כפוקדתם) ומה אני עושה לאברהם (דכתיב ביה) (בראשית יח), והוא עומד עליהם תחת העץ (ויאכלו)...' ההוא אמר ולא יעשה?". (שם)

⁵Similarly, Parshas Bereishis and Parshas Noach both end with Noach and Avraham (the subject of the next Parsha) respectively.